

Městská knihovna v Praze

ČEŠTÍ
BÁSNÍCI
20. STOLETÍ

OCHRANNÝ DOHLED

Ivan Martin
Jirous

Praha
2019

e-kniha

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60 Kč** za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Městská knihovna v Praze

**OCHRANNÝ
DOHLED**

/1985/

Znění tohoto textu vychází z díla [Magorova summa II](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Torst v roce 2015. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Ivan Martin Jirous: Ochranný dohled), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.1 z 16. 6. 2020.

OBSAH

--- (Květy jabloní).....	7
--- (Jestli mi Pán Bůh dá).....	8
--- (A sotva jsem dopsal).....	9
--- (To je ta chvíle).....	10
--- (Za tetou Slávou).....	11
--- (Prosím Tě Bože pokorně).....	12
--- (Den poté).....	13
--- (Tolikrát jsem psal).....	14
--- (Na modrém březovém nebi).....	15
--- (Ta, která už se mnou nechce spát).....	17
--- (Bzučení much bez mucholapky).....	18
--- (Není pravda, že je mi smutno).....	19
--- (Dvě těla do sebe propletená).....	20
--- (Když jsem se konečně vracel domů).....	21
Paulu Fortovi.....	23
--- (Maličký Ježíš choulil se).....	24
--- (Až v tom posledním usebrání).....	25
--- (Ke konci dní neodvolatelně).....	26
--- (Tak jako břečťan drápky).....	27
--- (Zlatá jsou piva pod pípou).....	28
--- (Dřímala Juliana).....	29
Vrátovi.....	30
--- (Na krajíc chleba položený).....	31
--- (Nad morovými jamami dým).....	32
--- (Zeleně vymalovaná).....	33
--- (Nehty se masu blíž).....	34
J. J. (II.).....	35
--- (Jako bych).....	36
--- (Ten život, co jste tady žili).....	37

--- (Tolik hříchů jsem už zas napáchal)	38
--- (Co můžeš odložit na zítřek)	39
Pozítří před sv. Bernardem.....	40
--- (Stanu se Tvým zrcadlem)	41
--- (V Markvarticích).....	42
--- (V metru).....	44
--- (Bondy)	45
--- (Ech ty)	46
--- (Když jsem policajtovi v).....	47
--- (Se srdcem ztuhlým jako rosol)	48
--- (Čevo že bylo)	49
--- (Přímo v té chvíli)	50
--- (Zaslechl jsem hlas větru).....	51
Komentáře k jednotlivým textům.....	52
Ediční poznámka	54

- - -

Květy jabloní
koudelí obalené

Kéž si tak měkce lehneme
do Tvého hnízda,
Pane

25. 5. 85

- - -

Jestli mi Pán Bůh dá
naposled navázat nit,
nechci nic ztratit,
potichu korálky rozsypané
nazpátek na ni soukat.
Jestli mi Pán Bůh
ještě jednou
tohleto všechno dá.

Má matka byla švadlena
moje sestra tká gobelíny
chce to jen znovu navázat
osnovu
přehodit přes ni útek
být pokorný

5. 6. 85 1.

- - -

A sotva jsem dopsal
sedl na kolo –
kolem šel
v tmavomodré košili
chlap s kosou.
Hle jak se převléká
smrt kmotřička!
A vánek od kosy máchnutí
(které se nestalo)
šlehl mne přes víčka.

5. 6. 85 II.

- - -

To je ta chvíle,
kdy už máš skoro prst
na kohoutku.
Na lukách plno kohoutků
a kostivál.
Šedozelené žito.

To je ta chvíle,
kdy naději
skoro jsi pustil po vánku.
A v podvečerním horkém tichu
nepřetržitý skřípot skřivánků.

5. 6. 85 III.

- - -

Za tetou Slávou
předtím než zemřela
nezašel
čas si nenašel

Nezastavil se nezašel
A moje sestra jí
pak k smrti dosloužila

Jedni bojují za lidská práva
Ti druzí zatím
ti svým bližním
perou posraná prostěradla

5. 6. 85 IV.

- - -

Prosím Tě Bože pokorně
ať neberu nic úkorně
ať nejsem zlý na Julianu
a když se ožeru, ať potom ráno vstanu

5. 6. 85 V.

- - -

Den poté
co s Roubalovic
měl jsem debatu o kopřivách
(že moje děti je sbírat nebudou)
o tom grandiózním podvodu establishmentu
o dětské práci
a o neodcizené práci

cestou na kole z Telče
kousek před odbočkou na Strannou
v pangejtu u silnice
maličký kluk
srpem
sek kopřivy nasycené olovem

Třel si ruku spálenou od kopřiv
a pozdravil mne v svém opuštění
cizího
bylo to neštěstí samo

Kdy konečně nějaký Samo
zas zbaví mou zemi
Avarů?

5. 6. 85 VI.

- - -

Tolikrát jsem psal
o olších
a dneska je prvně vidím kvést
Nepřestáváš mě Bože můj
laskavě světem vést

A tuhle cestou do Vydří
prvně jsem viděl květy dubů
Tak laskavě mě Bože ved'
dokud se dívat budu

6. 6. 85

- - -

Na modrém březovém nebi
zelený odlesk bříz

Město poseté břízami
Město stulené v betulích
v břízách
na modrém studeném nebi
laskavý zelený odlesk bříz

To se ještě smělo
slavit Boží tělo

A děti s košíčky
s květy pivoňk
skrz květy pivoňk
se ještě smělo
Pane Bože můj
přivonět k Tvoje tělo

A dneska moje žena Juliana
v modrém jak Panenka Marie
a moje děti dvě
v modrých oblečcích
a čtyři utrápené břízy

Tak málo bříz
můj Pane Bože
jako by Tvoje Tělo zmrazilo se
zesvětlelo

A tolik květů pivoněk
Můj Pane Bože
má lásko
mé děti

Když se ještě smělo
slavit Boží tělo
Na modrém
lesklém
zeleném

Můj Bože!
Mé děti!

8. 6. 85

- - -

Ta, která už se mnou nechce spát,
ta spí tam, kde spí.
Za chvíli půjdu i já
spát tam k ní.
K té, která už se mnou
nechce snad spát.

Jestli vypadá láska tak,
abych ji nechal spát?
Jestli láska je
nechat spát,
nevzbudit?
To zatím nevím.

Snad
za chvíli
potichu půjdu spát vedle té,
která se mnou nechce už spát.

13. 6. 85 I.

- - -

Bzučení much bez mucholapky
je v dur.
Bzučení much bez mucholapky
je v dur,
bzučení much okolo lampy.
Nechce Juliana mucholapky,
plácačkou zabíjí mouchy.
Ale já si ji koupím;
o půltón zvednu hlas much
nebo o čtvrttón.
Schönbergovy a Hábovy mouchy
budou mi zpívat.
V noci, kdy holčičky spí
a nemůžu je budit
divokým bigbítem.

13. 6. 85 II.

- - -

Není pravda, že je mi smutno,
smutno mi totiž není.
A není pravda, že jsem sám,
jsem jenom osamělý.

13. 6. 85 III.

- - -

Dvě těla do sebe propletená
jak houska,
dvě těla milostí posypaná
jak mákem,
dvě těla z kůže svlečená
dvojitým hadem,
fenyklem provoněná

13. 6. 85 IV.

- - -

Když jsem se konečně vracel domů,
světlo za mými zády se začalo kývat,
černý mrak mě ošlehával přede mnou i za mnou,
ohlédl jsem se,
byly to koruny stromů, kymácející se ve větru.
Bondy už spí naproti v židovském domečku.
Juliana spí taky
a dneska konečně ji nechám spát.
Když jsem za zády ucítil kymácející
koruny stromů,
vzpomněl jsem na Kennetha Patchena.
Na stole přede mnou leží list ořešáku,
který utrhly mé děti u Daníčků.
Znal jsem jednoho básníka lásky,
Desnose,
a před několika lety jsem k němu připojil Vaše jméno,
Patchene, dávno mrtvý,
a zhloubi svého žití tady Vám vzdávám svůj hold.
Bondy naproti spí v židovském domečku,
třetí básník lásky,
ten, který ví, že láska nezůstává na žitém
a prožitém,
a trvá i mimo osobu lásky.

Měl jsem to štěstí nevídané na zemi,
že jsem žil s nejlepšími lidmi této země.

Vás jsem minul.
A obě srdce
rozstřílená
jsou obě srdce mezi Tvým a mým.

14. 6. 85 I.

Paulu Fortovi

Milenky měli odjíždějce
a po návratu jejich dcery

Měl jsem rád Julianu
odjížděje
a po návratu mám Julianu
ten který byl jsem odjížděje
po letech zase jinou branou
vracím se k té co Juliana
napořád zve se

Láska stranou
úzkostně krčí se a dívá

Julianu měl jsem rád odjížděje

14. 6. 85 II.

- - -

Maličký Ježíš choulil se
v náruči sv. Kryštofa

Alespoň na chvíli
okamžik odpočnutí
kdy ho kolébaly Kryštofovy ruce,
zatímco nohy svatého
prorážely vodu mohutné řeky

Na chvíli
choulí se miminka vrabců
v okupovaném hnízdě jiříček

Šest nocí v týdnu

28. 6. 85 I.

- - -

Až v tom posledním usebrání
nevytrysknou ti slzy ani
až v tom posledním opuštění
neuvidíš mě,
není

Květ na klasu štíhlého žita
ještě se drží ve váнку

Není poslední opuštění
na klasu žita,
neuvidíš mě ve váнку držet se posledním
udržením,
v posledním ohlédnutí neuvidíš mě,
štíhlého
držet se květem stébla

Není

28. 6. 85 II.

- - -

Ke konci dní neodvolatelně
směřují dravci, vstavače
a mníci.

Nevybavils mě ostrými šupinami,
nedals mi ostruhy a nesrazitelný hřebínek,
neozdobils mě drápy
ani hrubou srstí.

Ocejchovals mě znamením plevelných ryb,
lovné zvěře.

Okrášlil jsi mne psacím perem,
kéž se jím nechlubím jak páv!
Kéž zanechám několik hebkých stop
v sibiřském sněhu.

Kéž jako liška
zametú ocasem potom tu stopu.
Od nože odlétlé lesklé šupiny
ať ji přikryjou.

Kéž.

28. 6. 85 III.

- - -

Tak jako břečťan drápky
objímá jilm
tak kořistně Tě miluju
já vím

A jako slimák na listě
políbím Tě a pohladím
jistě

Ubytuji se v Tobě jak
netřesk v škvíře zdi
jako červotoč v oltáři
já vím

28. 6. 85 IV.

- - -

Zlatá jsou piva pod pípou
s bílou pěnou nad hladinou

Až pít přestanu jestli ou
zůstanou zlatá neztmavnou

Zdali mi potom bude líp
stříbrný až mě odlesk píp
nebude oslňovat

Líp než ted' kdy se s básněmi
do hospod chodím zasněný
před světem tiše schovat

4. 7. 85 I.

- - -

Dřímala Juliana
pod modříný
ve vzduchu sytém silicí

Dřímala Juliana
u modřínů
střásala spánkem denní dřinu
když jsem ji budil
ještě dnes
za to se stydící

4. 7. 85 II.

Vrátovi

Tázání zlatem,
bolus nenatřený,
opačné kolotoče točení,
v dálce začne dechovka vyhrávat
na flétnu,
mez bolestí navrší se
červenavý

valčík s polkou
proti směru ručiček se točí

v nouzi čert i holky lapá

21. 7. 85 I.

- - -

Na krajíc chleba položený
opačný

Na kraji másla namazaný
okousaný

Na kraji louky
kupkou sena opuštěný

Na kraji rtů
zapomenutý

21. 7. 85 II.

Nad morovými jamami dým
Jáchym

21. 7. 85 III.

- - -

Zeleně vymalovaná
stěna
zakuklená zavínutá okurková
v okurkovém láku
namočená
po rosničce žebříky lezoucí
vymandlovaná tráva

Má milá!
Znovu!
Po schůdcích andělé s žabími ploutvičkami
stoupající
po rosničkách senem zezelenavým
se chvějící
zakukleným stěnou v okurkovém
láku namočeným

V zeleně fluoreskující láhvi
se milujícím
rosničky přihlížejí

21. 7. 85 IV.

Nehty se masu blíž
v úzkosti zaryjí
Proč se nepomodlíš
k Panence Marii?

30. 7. 85

J. J. (II.)

Položí se
položí se
lehce do trávy

Povyroste
povyroste tráva
zahalí ho

A zarostlý
a zarostlý
bude v ní snít

Usne a nevzbudí se

Čmeláci pyl
čmeláci pyl
sbírající
zabzučí
zabzučí

Přejdou kolem
přejdou kolem
sena i otavy
přejdou věky

Neprobudí se
neprobudí

5. 8. 85 I.

- - -

*Jako bych
Užasl nad tím, že
Láska
Item
Agapé
Navždy není nikdy
Au*

5. 8. 85 II.

- - -

Ten život, co jste tady žili,
bych možná taky přežil.
Možná že bych se taky rozplakal,
byl s vámi smutný a
díval se s důvěrou
k tomu, co dneska
s nedůvěrou prožívám.

Ten život, co jste tady žili,
snad bych vám s ním i pomoh.

Má lásko,
možná že právě teď bych Ti pomoh s Tvým
životem.

Kdybych to přežil.

5. 8. 85 III.

- - -

Tolik hříchů jsem už zas napáchal,
a ke zpovědi nechci jít.

Tolik hříchů jsem už zas napáchal,
a ke zpovědi nechci jít.

Bonaventuro, kde jsi?

Tolik svinstva jsem už zas udělal,
a vím o tom.

Tolik svinstva jsem už zas udělal,
a vím o tom.

Bonaventuro, kde jsi?

Pod růží měl bych Ti zas říct,
co dělám.

Pod růží měl bych Ti zas říct,
co dělám.

Bonaventuro, kde jsi?

5. 8. 85 IV.

- - -

Co můžeš odložit na zítřek,
nedělej dnes.

To se týká i spasení.

Není všem dnům konec,
dnešek má dost svého trápení.

Co můžeš odložit na zítřek,
nedělej dnes.

To se týká i spasení.

8. 8. 85

Pozítří před sv. Bernardem

Kázání možná mine se cílem,
řeči o Panně Marii
možná se minou cílem,
brok mine střelnicovou špejli,
ne všečen déšť
padající z mraků
leží na hladině tůní,
všečen vítr neovívá stéblo,
trocha větru míří jinam
osušit slzy
pod Tvýma očima

Ty, který víš všechno,
ani nevíš, jak jsem Ti vděčný
za tuto chvíli na kameni
mezi dvěma dešti

Nikoho neopustí
ta, která se za mne přimlouvá

18. 8. 85

- - -

Stanu se Tvým zrcadlem
roztřeseným
Tvým zrcadlem rozechvělým
oprýskaným
oloupaným olovem Tvých slz

I'll be your mirror

Stanu se zezadu Tvým
rozechvělým zrcadlem
Tvými olověnými kapkami slz

I'll be your mirror

Nico,
kde ses mezitím potloukala?
Když jsem Tě prvně slyšel,
Nico,
prosím, kde ses od té doby
potloukala?

6. 9. 85 I.

- - -

V Markvarticích
na svátek Panny Marie Nanebevzetí
pozoroval jsem vitráž,

pro vás, co nevíte, co je to vitráž,
čuměl jsem skrze vokno,
čuměl jsem skrze vokno,
viděl jsem tam světce s ptáčky,
viděl jsem tam světce
s několika ptáčky, au!

Moje milá už spí,
leží v posteli která je jako pole,
leží v posteli která je jako len, modrý,
z kterého ustlali
její postel.

Moje milá je milá,
leží a spí.

Moje milá je milá, leží a spí, modrý len ji omotává
jako svlačec, rdousí ji po krku, milou,
spící,
spící.

Au!
Nadechl jsem se,
nadechl jsem se
a zařval:

Zachraňte moji milou,
Pane Bože, zachraňte ji,
au!

Možná že po Tobě chci moc,
Pane Bože,
možná po Tobě chci moc,
za tu, která tu spí, ovinutá svlačcem,
tiše tu spí.

6. 9. 85 II.

- - -

V metru
jsme byli vystaveni apokalyptickému větru
v ZOO zavřeli všechny
hospody
na Florenci jsme
zírali na hesla
Na počest XVI. sjezdu KSČ
elektrizujeme 450 km tratí
Sláva hrdinům slovenského povstání
Pod praporem marxismu-leninismu
k rozvoji socialistické železnice
Proletáři všech zemí spojte se

I Juliana řekla
že je to Orwell
nebo studně
zapomnění

Tak, tak.
Ale v hospodě na Florenci
se mnou zas
sedí Čuñas.

17. 9. 85 I.

- - -

Bondy,
ó dny se vracení
jak v padesátých letech
kdy jsem byl krátce na světě

Bondy,
hora dní se valí
jako by mezi položivé
z mrtvých vstal Stalin

17. 9. 85 II.

- - -

Ech ty,
který nevíš kudy chodíš,
který nevíš co smíš
a co nesmíš,
ech ty.

Moje sestra Zorka
má nalakované nehty.

18. 9. 85 I.

- - -

Když jsem policajtovi v
Telči
líčil návštěvu ZOO,
řekl:
Takže všechno upadá.
Ano, všechno upadá.
Ale jak řekl Brecht,
začít znovu
můžeš i z posledního dechu.
A Rilke:
A přec je kdos,
kdo padání to věčné
bez konce něžně
drží v rukou svých.

18. 9. 85 II.

- - -

Se srdcem ztuhlým jako rosol
duše flekatá tlačěnka
dívám se jak se tenká blanka
propadá mezi
smím a nesmím

Před deseti lety jsem zase začal psát verše
nejvyšší čas abych toho letos nechal
těžko je oheň rozdmýchat
prasklými měchy

Se střechy
do sklepa leze kouř
chi chi

29. 9. 85 I.

- - -

Čevo že bylo
už je pryč
čumím do piva jak
Stankovič
na houžvi protažené chřípím
procházejí se andělé
provazochodci
Nikolajovi připíjím

Už brzy dovrším fúzi

Můj guru
jakou stvůru
vzal jste si za žáka?

Evžene!
Vydržím ještě chvíli
než den se přežene
a noc mě spolkně mlsná,
zase budu řvát ze sna
a několik hodin bdít.

Chtěli jsme, co jsme chtěli chtít.

29. 9. 85 II.

- - -

Přímo v té chvíli
při přijímání
na zpověď nepomyšlím ani
jen cestou tam
a cestou zpátky
všímám si krok mám nějak
vratký

29. 9. 85 III.

- - -

Zaslechl jsem hlas větru
z okénka špajzu, kde jsem
okusoval vepřovou kost.
Polekal jsem se
a pak uklidnil.
Pokud je to jen vítr,
který ví, odkud vane
a kam chce...

1. 11. 85

Komentáře k jednotlivým textům

xxx (*Jestli mi Pán Bůh dá*)

5. ř. zd. „moje sestra tká gobelíny“: míněna Zorka Ságlová, rozená Jirousová;

xxx (*Stanu se tvým zrcadlem*)

Text je narážkou na píseň Lou Reeda ze skupiny the Velvet Underground nazvanou I'll be Your Mirror, známou v podání zpěvačky Nico (1938–1988), která v roce 1985 navštívila Prahu a zpívala zde na Opatově na nepovoleném koncertu;

xxx (*V Markvarticích*)

V původním samizdatu jsou následující verše odsazeny od kraje a sestaveny do schůdků:

„a zařval:

Zachraňte moji milou,
Pane Bože. Zachraňte ji,
au!“;

xxx (*Když jsem policajtovi v Telči*)

7. ř. sh.: „Ale jak řekl Brecht“: citaci se nepodařilo ověřit ani v německém originálu, ani v překladu;

5. ř. zd.: „A Rilke“: poslední čtyři verše jsou citací posledního dvojverší z Rilkovy básně Herbst ze sbírky Das Buch der Bilder [Kniha obrazů], Des ersten Buches zweiter Teil [První knihy část druhá], pocházející z let 1902 a 1906. Text zde citujeme v úplnosti podle vydání R. M. Rilke: WERKE, Band 1, GEDICHTE 1895 bis 1910, Insel Verlag, Frankfurt am Main und Leipzig 1996, s. 282–283: „HERBST // Die Blätter

fallen, fallen wie von weit, / als welkten in den Himmeln ferne Gärten; / sie fallen mit verneinender Gebärde. // Und in den Nächten fällt die schwere Erde / aus allen Sternen in die Einsamkeit. // Wir alle fallen. Diese Hand da fällt. / Und sieh dir andre an: es ist in allen. // Und doch ist Einer, welcher dieses Fallen / unendlich sanft in seinen Händen hält.“; podařilo se dohledat dva české překlady tohoto textu, tedy pravděpodobné inspirační zdroje Jirousovy volné citace: 1/ Překlad Jozefa Tkadlece (= Samuela Vernerera), otištěný in Jakub Deml: Šlápěje XIX, vydal J. A. Verner, Tasov 1933, nepaginováno: „/.../ A přec je Jeden, který s něhou nevýslovnou / všechno to padání Sám drží v ruce své.“; 2/ Překlad Lumíra Čivrného, otištěný in R. M. R.: Kniha obrazů, Mladá fronta, Praha 1966, s. 58: „/.../ A přec je Kdosi, kdo všechny ty pády / nesmírně něžně drží v ruce své.“

Ediční poznámka

V našem vydání Jirousových básnických i prozaických textů, jak byly editorsky uspořádány Martinem Machovcem pro knižní publikaci *Magorova summa* z roku 2015 v nakladatelství Torst, z níž vycházíme, nejsou zahrnuty komentáře k původu a vydávání jednotlivých děl, jmenný rejstřík, seznam výběrové literatury. Připojeny jsou pouze poznámky k jednotlivým textům, přibližující čtenáři pozadí jejich vzniku a vysvětlující některé zmiňované skutečnosti.

Hlubší zájem o uměleckou tvorbu Ivana M. Jirouse uspokojí bohatý poznámkový aparát obsažený ve 3. svazku *Magorovy summy*, jenž je výsledkem záslužné precizní badatelské práce Martina Machovce a na který našeho čtenáře odkazujeme.

Redakce MKP

Ivan Martin Jirous

Ochranný dohled

Edice Čeští básníci 20. století
Redakce Slávka Járová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.1 z 16. 6. 2020

ISBN 978-80-7602-377-2 (epub)
ISBN 978-80-7602-378-9 (pdf)
ISBN 978-80-7602-379-6 (prc)